

Dejiny filie Sasinkovo

Evanjelici v Šágu boli sprvu filiou matkocirkvi Dvornícko – Rumanovskej. Viackrát za sebou vzali evanjelikom v Dvorníkoch kostol. V roku 1711 už tu evanjelický zbor nebol a vo filii šágskej ostalo iba 8 evanjelických rodín.

Po vydaní Tolerančného patentu 25. 10. 1781, ktorý v Nitrianskej stolici bol vyhlásený v roku 1783, Ghýczyovci, zemepáni v Ašakerti (Nové Sady) zorganizovali evanjelikov z okolia – v Sasinkove to boli rodiny Páleník, Surkoš, Slížik, Mažár, Husák, Ešmír, Majdan a iní, ktorí sa pridali k matkocirkvi v Ašakerti (Nové Sady). Kým tam evanjelický kostol nebol postavený, služby Božie sa v letnom období konali v stodole zemepána Ľudovíta Ghyczyho a v zime v dvoch prízemných miestnostiach kaštieľa.

Prvé kroky k postaveniu terajšieho evanjelického kostola v Sasinkove podnikol už senior Nitrianskeho seniorátu Ján Leška v roku 1880. Vymohol zo Spolku Gustáva Adolfa v Lipsku 200 zlatých na tento účel. Keď sa na seniorálnom konvente v Prietrži v roku 1912 o tom dozvedel kurátor Ján Páleník zo Sasinkova, prezbyteri začali na ten cieľ predkladať úpisy: Ján Páleník upísal 200,- zlatých, Ján Hanzlík 200,- a Ján Slížik 280,- zlatých. Tento príklad neostal bez povšimnutia, farár - dekan Ladislav Záthurecký zložil v hotovosti 1400,- zlatých. Vlna dobročinnosti sa šírila zo Sasinkova a nové úpisy vyniesli 1300,- zlatých.

1900 - 1935

Pozemok pod chrám darovala obec. Aby sa mohlo čím skôr začať so stavbe kostola, v roku 1913 boli vyslaní suplikanti:

Ján Slížik, ktorý pochodil stolice: oravskú, mošonskú, šopronskú a železnú;

Štefan Mihočka v stolicach komárňanskej, peštianskej, békeščabskej, hontianskej, zvolenskej, turčianskej a nitrianskej;

Michal Ondrejčíčka v hontianskej, tekovskej, prešporskej, novohradskej;

Ján Repta – v stolici nitrianskej, tekovskej, novohradskej, peštianskej a prešporskej nasuplikoval tiež značný obnos.

Ako ďalší suplikanti pôsobili Štefan Michalec, Štefan Mažár a Varga, ktorí tiež nazbierali značnú sumu na kostol.

Výsledky suplikácie a milodary povzbudzovali veriacich tak silne, že chceli vystavať kostol už v roku 1917, na 400-ročnú pamiatku Lutherovho vystúpenia. Táto horlivosť bola podporovaná aj tým, že seniorálny konvent jednal o osamostatnení sasinkovskej filiálnej cirkvi, ku ktorej mala byť pripojená Pusté Sady a Kľačany.

Vypukla však krvavá 1. svetová vojna, ktorá oddialila stavbu kostola na dlhých 20 rokov a spôsobila ranu aj tým, že bol zrekvirovaný väčší z dvoch zvonov, ktoré boli nadobudnuté ešte v roku 1840 a boli umiestnené v zvonici.

Po utíchnutí vojnových udalostí k osirelému malému zvonu bol v roku 1921 za kurátora Jána Slížika dokúpený druhý, oceľový zvon. Aby boli služby Božie odbavované v starej ev. a. v. škole dôstojnejšie, zakúpili harmónium na podnet Jána Remiáša, ev. a. v. učiteľa, pôsobiace-

ho na štátnej ľudovej škole. Pamätlivosť cirkevníkov na každý predmet do kostola je doložená aj zo zakúpenia obrazu, ktorý mal byť oltárnym obrazom budúceho kostola.

Evanjelická škola – miesto bohoslužby

Evanjelická cirkevná škola v Šágu prestala byť školou a stala sa miestom služieb Božích. Keďže farár z Nových Sadov prichádzal do Sasinkova iba dvakrát do roka, sasinkovčania si zaviedli levítske služby Božie, ktoré sa konali od roku 1890. Prvý ich začal kantor – učiteľ Karol Juranyi, pokračoval učiteľ Oskár Justus (1902 – 1916). Počas svetovej vojny sa levítske služby Božie nekonali. V roku 1918 prišiel nový kantor – učiteľ Miloš Ondrčka, ktorý túto služby vykonával do roku 1926. Od tých čias vykonávali služby Božie kurátori Štefan Surkoš, Štefan Hanzlík a prezbyteri. V roku 1929 prišiel nový učiteľ Ján Remiáš, ktorý vypomáhal pri službách Božích do roku 1931. Od roku 1933 levítske služby Božie vykonával kurátor Štefan Hanzlík a spev na harmóniu sprevádzal Alexander Páleník, v tom čase študent Obchodnej akadémie.

Pamätná bola porada evanjelikov v Sasinkove 28. mája 1931 pod predsedníctvom seniora Júliusa Bodnára. Na programe bola kúpa Pfeiferovského kaštieľa v Sasinkove, ktorý by bol býval vhodný pre vykonávanie služieb Božích, ako byt farára a aj ako misijné centrum. Kaštieľ stál 175 000,- Kčs a prítomní pokladali cenu za vysokú lebo naviac kaštieľ vyžadoval nákladnú opravu.. Konečne v roku 1935 mohli evanjelici v Sasinkove uskutočniť svoju túžbuku nazbierať na tento cieľ 57 000,- Kčs a to v dobe, „*keď svetová situácia je veľmi neistá a ohrozený mier Európy – „rozhodli sa údovia cirkvi pristúpiť už k dielu a peniaze obrátiť na ten účel, na ktorý boli zbierané.“*“ (Pamätná kniha).

1935 – stavba kostola

25. 1. 1935 na konvente navrhol prezbyter Ján Slížik navrhol, aby začali stavať kostol už v tom roku. Jeho návrh schvaľoval prítomný farár-dekan Ladislav Záthurecký a vyžiadal súhlas seniorského úradu. 4 členovia zboru boli vyslaní k obhliadke kostola v Svätoplukove, na spôsob ktorého chceli stavať aj v Sasinkove. 13. 5. 1935 za prítomnosti seniora Nitrianskeho seniorátu Petra Boora otvorili ponuky staviteľov a prácu zadali Š. Katóovi za 110 000,- Kčs.

So stavbou kostola začali začiatkom júna 1935. Cirkevníci, ktorí mali záprahy vozili tehlu zo stanice v Rišňovciach. Evanjelici zo Zeleníc a Siladic dovezli piesok. Hodne pomohol aj M. Tomeš z Kl'áčian, tiež Maximilián Haas a bratia Janouškovi, nájomníci panskej pôdy v Sasinkove. Opäť boli vyslaní suplikanti do okolitých zborov, v matkocirkvi novosadskej zbierali Juraj Plesník a Alexander Páleník, v Svätoplukove Juraj Plesník, v Siladiciach Michal Ondrejčička a Štefan Surkoš; v Zeleniciach Pavel Synak a Štefan Horváth, v Horných Bzinciach Juraj Ostrovský a v Hlohovci Štefan Hanzlík.

30. júna 1935 bola posviacka základného kameňa. Pekný je odkaz „staviteľov“ chrámu potomkom: „*Vyznávame dnes pred Pánom života a smrti, že jsme včerejší jako i otcové naši – ale Ježíš Kristus včera i dnes, tentýž až na věky! – Preto, drahí potomci, pamätajte, že sme vás milovali, obete krvavé, mozoľné na spasenie duší vašich poznášali, aby ste vy nasledovali šlépeji Pána Ježíša! Žehnáme vás i vaše domy pobožnosti, imanie i chlieb vezdejší – dietky i pokrvenstvo až do skonání sveta! Chrám Boží sme vám vystavili, vy ho naplňte spevom a žalmami. III. Božie prikázanie – a pokoj Boží zůstaň s vámi, nyní i na věky věků Amen“.* – V Šágu 24. novembra r. P. 1935.

Zatiaľ, čo stavali kostol, 15. 8. 1935 objednali zvony od firmy Bratia Fischer v Trnave. Väčší zvon ladený v „B“ váži 336 kg a menší v „Cis“ vo váhe 209 kg a k týmto dvom novým zvonom bol do veže umiestnený aj tretí, malý, umieračik, ktorý sa zachoval zo starej zvonice.

Lavice do kostola zhotovil Michal Horák, stolársky majster z Malého Zálužia .

Oltár a kazateľňu vyrobil Jozef Seilnacht z Hlohovca, pričom oltár bol projektovaný na mieru už predtým zakúpeného oltárneho obrazu. Pozoruhodné je znázornenie starocirkevnej symboliky predstavujúcej štyroch evanjelistov. Vľavo hore: okrídlená ľudská tvár – evanjelista Matúš; vľavo dolu: lev – evanjelista Marek; vpravo hore: orol – evanjelista Ján a vpravo dolu: býk – evanjelista Lukáš. Oltárny obraz znázorňuje ukrižovaného Ježiša Krista, oplakávaného ženami. Je to reprodukcia neznámeho majstra z konca 19. stor.

Súpravu strieborných oltárnych nádob k Večeri Pánovej z roku 1931 darovala Anna Slížiková. Dva páry svietnikov z 19. soročia od neznámeho autora venovali J. Minárik a M. Páleník, ktorí sa odsťahovali do Zálesia.

Posviacka kostola sa konala v poslednú nedeľu po sv. Trojici 24. novembra 1935. Biskup Dr. Samuel Š. Osuský kázal na text I. Mojžišova 28,16. Z duchovenstva boli prítomní Peter Boor, senior, Ladislav Záthurecký farár - dekan novosadský, Karol Pavle, farár z Dobrej Nivy a Miloš Hodža, biskupský administrátor.

V tom čase bol kurátorom dcérocirkvi sasinkovskej Štefan Hanzlík a prezbytermi: Ján Slížik, Pavel Synak, Štefan Surkoš, Ján Páleník, Michal Ondrejčička, Pavel Páleník, Ján Ešmír ml. a Koloman Surkoš. Predsedom Slovenskej Evanjelickej Jednoty bol Ján Repta. V štátnej ľudovej škole evanjelické náboženstvo vyučoval správca učiteľ Vojtech Lendvay a učiteľka Mária Rantová.

Služby Božie prichádzal do nového a posväteného chrámu vykonávať 4 krát ročne farár z matkocirkvi. Biskupský úrad v Bratislave posielal každú štvrtú nedeľu v mesiaci farára, kaplána, alebo teológa.

V januári 1937 bol za kurátora zvolený Ján Ostrovský a do prezbytéria Martin Surkoš, Michal Držík, Štefan Náhlík, Štefan Slížik, Juraj Páleník, Štefan Husák, Samuel Slížik, Ján Ešmír ml. a Štefan Horváth.

Prvý sobáš v novom kostole mali Emília Synaková s Jurajom Ostrovským. Sobášil ich farár – dekan L. Záthurecký.

Napriek postaveniu nového kostola v Sasinkove, farár z matkocirkvi dekan L. Záthurecký prichádzal odbaviť služby Božie iba 4- krát do roka. Aj z toho dôvodu sa Biskupský úrad v Bratislave rozhodol posielat' tam každú štvrtú nedeľu v mesiaci farára, kaplána alebo teológa. Vo filii, kam farár z matkocirkvi dochádza zriedkavo, sa cirkevný život sústreďuje okolo kurátorov a prezbyterov.

1935 - 1949

Pokus o zriadenie administrátorskej stanice

V tom čase evanjelici v Sasinkove uvažovali o svojom vlastnom administrátorovi, ten sa však do Sasinkova nedostal. Biskupský úrad v Bratislave za primeranejšie považoval spojiť misijné miesta v Hlohovci, Piešťanoch a v Sasinkove a dať ich pod spoločné duchovné opatrovanie jedného kaplána a od 1. júna 1941 vyslal kaplána Jána Trebulu, ktorého sídlom sa stal Hlohovec.

Na jar 1943 pristavili si evanjelici v Šágu k svojmu kostolu sakristiu , materiál použili zo starej zvonice, ktorú seniorský úrad povolil rozobrať, lebo už ohrozovala život.

28. júna 1944 na konvente zvolili si nového kurátora Kolomana Slížika.

Hneď po utíchnutí vojnovnej povíchrice II. svetovej vojny sa cirkevníci v Sasinkove rozhodli kúpiť organ, keďže harmónium už nevyhovovalo a 27. 5. 1945 urobili zbierku, ale organ hneď neobjednali.

Pričlenenie filie k matkocirkvi v Hlohovci

Keď v roku 1949 bol v Hlohovci zriadený matkocirkevný zbor, pripojili sa k nemu aj evanjelici v Sasinkove. V marci 1950 bol zvolený a v októbri toho roku inštalovaný za zborového farára Ján Hano, ale až pri resystemizácii kňazských staníc dostáva zbor v Hlohovci definitívu kňazskej stanice. Od tých čias farár z matkocirkvi hlohoveckej prichádzal vykonať služby Božie do Sasinkova každú 2. a 5. nedeľu v mesiaci, na 2. výročité slávnosti po dohode s dcérocirkvou v Pastuchove, na Petra – Pavla, Jána Husa. Aj naďalej si zachovali v Sasinkove levítske služby Božie.

Cintorín bol ohradený drôteným plotom v roku 1946. Pri ohradení evanjelici postupovali spoločne s katolíkmi, čo je vec zaznamenania hodná. Sám rímsko katolícky správca fary v Rišňovciach pri tej príležitosti zaslal ev.a.v. farskému úradu v Nových Sadoch prípis, v ktorom si želá, aby veriaci oboch cirkví spoločne postupovali. – Dnes je cintorín už v správe obce.

1960 – 1985

31. marca 1963 po zosnulom kurátorovi Kolomanovi Slížikovi zvolili za kurátora Juraja Skovajsu. Kostolníkom po Štefanovi Horváthovi sa stal Jozef Slížik, ktorý vykonával levítske služby Božie.

V roku 1967, tesne pred žatvou opravili chrám a vežu za 4 000,- Kčs, nepočítajúc do toho dobrovoľnú prácu bratov a sestier. V niektoré dni aj dvadsiati pracovali pri tom, najmä keď sa stavalo lešenie, ktoré požičali miestni katolíci, lebo aj oni v tom čase opravovali kostol.

V roku 1968 sasinkovčania oprášili myšlienku nového organa o ktorý sa snažili už pred viac ak dvadsiatimi rokmi. Podnik Organa v Kutnej Hore sľúbil, že organ podľa možnosti dodá do Veľkej noci ale dovezli ho až 2. júna a hneď ho aj zložili a naladili. Organ posvätil 29. júna 1969 senior Bratislavského seniorátu Dr. Karol Gábriš, ktorý bol aj slávnostným kazateľom. Kázal na text Ev. Jána 21, 18-22 a posviacujúcu reč založil na texte Žalm 40, 4. Do rúk seniora zložili sľub noví prezbyteri: Juraj Ostrovský, Ján Páleník, Šalamún Slížik, Štefan Slížik, Pavel Líška, Samuel Slížik. Neprítomný Milan Mažár zložil sľub neskôr.

Zvony sa elektrifikovali v roku 1978 a celá strecha veže sa pokryla novým medeným plechom, pretože pôvodnú krytinu poškodila víchrice 5. 7. 1978.

50. výročie stavby kostola v roku 1985

Bratia a sestry v Sasinkove k 50. výročiu posvätenia kostola urobili jeho generálnu opravu. Opravili omietku, naniesli brizolit, urobili novú ohradu okolo kostola, natreli vstupné schody, ohrady, okenné rámy, aj strechu nad oltárnou časťou kostola. Vymenili odkvapy, vysa-

dili okrasné kríky pred ohradou kostola a vo vnútri kostola obnovili maľovku. Remeselnícke práce vykonali Pavel Páleník, Jozef Slížik a Juraj Halaš, ale na všetkých podporných činnostiach sa brigádnicke podieľali cirkevníci, ich mená sú uvedené v Pamätnej knihe. Organizáciu práce mal na starosti kostolník Jozef Slížik.

V roku 1986 obnovili maľby na vnútornej klenbe kostola, a obnovil sa oltár, kazateľnica a krstiteľnica. V roku 1988 sasinkovčania prerobili zvonenie na elektromechanické. Mechanickú časť vykonal zborový dozorca Viliam Bachár, elektrickú prácu vykonal brat Štefan Mažár iba za materiál.

Počas Vianoc 1988, v noci zo Štedrého dňa na 1. sviatok vianočný prehnela sa obcou veterná smršť, ktorá poškodila plechovú krytinu západnej časti veže kostola. Poškodená časť bola provizórne zakrytá a v septembri a októbri roku 1989 bola opravená. Na opravu sa použil medený plech, ktorý zabezpečili prezbyteri Samuel a Šalamún Slížik.

Služby Božie – vnútornomisijná činnosť

Vo filii Sasinkovo sa služby Božie odbavovali vždy v druhú nedeľu v mesiaci a v piatu nedeľu striedavo v Pastuchove. Brat farár odbavoval večerné adventné a pôstne stredtýždňové služby Božie vtedy, keď vyučoval náboženstvo. V čase neprítomnosti farára služby Božie odbavil laický pracovník, zvyčajne kostolník, prečítal príslušný text slova Božieho a jeho výklad z Postily.

Farár ThDr. Ján Hano pôsobil v našom zbore takmer 40 rokov. Po ťažkej chorobe zomrel na Zelený štvrtok 23. marca 1989.

1990 - 2015

Od 1. 10. 1989 nastúpil na uprázdnenú kňazskú stanicu brat farár Igor Chovan. Pre jeho kazateľské schopnosti, napriek niektorým ľudským nedostatkom, sme si ho na celozborovom volebnom konvente dňa 5. 1. 1992 zvolili za riadneho zborového farára. Inštalovaný bol v apríli 1992.

Od 1. 2. 1996 biskupom Západného dištriktu Ivanom Osuským bola za zborovú kaplánku ustanovená jeho manželka Dana Chovanová. Služby Božie sa v Sasinkove odbavoval farár dvakrát do mesiaca a kaplánka jeden raz. Hlavné sviatky boli vybavované striedavo farárom a kapláňkou podľa platného štatútu cirkevného zboru. Počas neprítomnosti ordinovaných, odbavala sestra kurátorka.

V roku 1992 sa inštalovalo elektrické kúrenie v hodnote 40 835 Kčs, z tejto sumy 20 000 Kčs poskytla matkocirkev v Hlohovci.

V roku 1994 v kostola vyhotovil prezbyter Šalamún Slížik so synom Stanislavom deliacu stenu za lavicami.

V roku 1997 zakúpili syntetizátor, keďže pôvodný organ sa stal nefunkčný si sasinkovčania.

V roku 2000 sa začala rekonštrukcia strechy kostola. Vymenili sa hrady a laty krovu, natiahla sa izolácia, stará eternitová krytina sa vymenila za hliníkový plech. Finančné prostriedky pochádzali z milodarov cirkevníkov, bez ich obetavosti by sme tieto práce nemohli urobiť.

Pri sčítaní duší na prelome rokov 2002/2003 sa k evanjelickej cirkvi prihláslo v Sasinkove 350 duší.

V roku 2005 sasinkovský kostol sa opravoval zvnútra i zvonku. Vykonali sa maľby a nátery stien, oltára, krstiteľnice a kazateľnice a oprava vstupného schodiska. Zodpovednosť za vykonanie diela v hodnote viac ako polmilióna Sk prevzali kurátorka Zuzana Budáčová a pokladník Samuel Slížik. Z uvedeného nákladu viac ako polovicu sumy sa vyzbieralo v Sasinkove, prispeli aj susedné zbory i obecný úrad. Časť zvyšnej sumy (5000 Eur) sme dostali od Spolku Gustava Adolfa v Nemecku.

20. 11. 2005, 26. Nedeľu po Svätej Trojici sa konali slávnostné bohoslužby z príležitosti 70. výročia posvätenia kostola. Slávnosti za prítomnosti cirkevníkov zo Sasinkova a okolia sa zúčastnili Ivan Osuský - biskup Západného dištriktu, Miroslav Jäger – senior, Peter Fabok-konsenior Bratislavského seniorátu, Dušan Hano - konsenior Dunajsko–nitrianskeho seniorátu, Ivan Elko - farár nitrianskeho zboru, domáci farári Chovanovci. Biskup založil kázeň slova Božieho na texte Mt. 6, 33: „*Ale hľadajte najprv kráľovstvo Božie a jeho spravodlivosť a všetko ostatné bude vám pridané*“. Posviacku obnoveného chrámu vykonal senior Miroslav Jäger. K príhovoru si zvolil text Mat. 13, 16-17.

Sestra kurátorka oboznámila prítomných s históriou a súčasnosťou Božieho stánku.

V roku 2009 bola slávnosť posviacky novej sakristie. Kázal biskup ZD Milan Krivda (Sk. 16, 11-15), a sakristiu posvätil senior Bratislavského seniorátu Boris Mišina. Svoju reč založil na texte 1M 18, 22-33. O postavenie novej sakristie sa zaslúžil prezbyter a pokladník Samuel Slížik.

V roku 2002 bola v sasinkovskej filii založená detská besiedka, kde sa predkonfirmačnej mládeži venovali Radko Ostrovský a Zuzka Slížiková, dnes manželia. Spočiatku sa stretávali sporadicky v niektorej rodine. V roku 2012 sa detská besiedka konávala pravidelne počas služieb Božích v novej sakristii za účasti 4 – 8 detí, pod vedením manželov Ostrovských, občas manželia Medved'ovi.

22. 10. 2013 náš filiálny cirkevný zbor navštívil generálny tajomník Gustav-Adolf-Werk z Nemecka, od ktorého sme dostali 5000,- Eur, ktoré sme použili na výstavbu novej sakristie v rokoch 2008 – 2009.

23. 8. 2015 sa konali rozlúčkové služby Božie s doterajšími slova Božieho kazateľmi Igorom Chovanom a jeho manželkou Danou, ktorí po 26 ročnej službe odišli do dôchodku.

Slávnosť 80. výročie posvätenia chrámu Božieho sa konala 22. 11. 2015. Služby Božie zahájila pani seniorka Sidónia Horňanová, ktorá bola aj slávnostnou kazateľkou, kázala na text L 19,1-10 o Zacheovi.

3. 4. 2016 na celozborovom konvente v matkocirkvi v Hlohovci sme si za zborových farárov zvolili Mgr. Ľuboša Vontorčíka a PhDr. Barboru Vontorčíkovú. Funkcie sa ujali od 1. mája 2016.

Laickí kazatelia filie Sasinkovo

Karol Juranyi (učiteľ)	1890 – 1902
Oskar Justus (učiteľ)	1902 – 1916
Miloš Ondrčka (učiteľ)	1918 – 1926
Štefan Surkoš (kurátor)	1926 – 1929
Ján Remiáš (učiteľ)	1926 - 1929
Štefan Hanzlík (kurátor) a Alex. Páleník	1931 – 1935
Vojtech Lendvay (učiteľ)	1935 – 1945
Pavel Surkoš (kantor v Hlohovci)	1943 – 1951
Štefan Horváth (kostolník)	1951 – 1965
Jozef Slížik (kostolník)	1965 – 1997
Zuzana Budáčová (kurátorka)	1998 – 2005
Radovan a Zuzana Ostrovskí	2005 -
Zuzana Budáčová (kurátorka)	2012 –

Kurátori vo filii Sasinkovo

Štefan Hanzlík 1928 – 1936
 Ján Ostrovský 1937 – 1944
 Koloman Slížik 1944 – 1963
 Juraj Skovajsa 1963 – 1969
 Ján Slížik 1970 – 1980
 Pavel Páleník 1981 – 1990
 Dušan Ryba 1991 – 1997
 Zuzana Budáčová 1998 – 2006; a 2012 – doteraz.

Kostolníci vo filii Sasinkovo

Pavel Surkoš 1935 – 1950
 Štefan Horváth 1950 – 1965
 Jozef Slížik (*so svojou manželkou Máriou r. Ondrejičkovou*) 1965 – 1997
 Matilda Surkošová 1998 -